

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Za godinu završenu 31.12.2008.

---

1. Osnovne informacije

Finansijski izveštaji preduzeća Moeller electric d.o.o. Sremska Mitrovica („Preduzeće“), za 2008. godinu usvojeni su u skladu sa Odlukom Predsednika Upravnog Odbora od 28. februara 2009. godine. Sva dodatna obelodanjivanja prezentovana u Napomenama su odobrena 15.07. 2009. godine.

U skladu sa Ugovorom o preuzimanju potpisanim 31.12.2008. godine, vlasništvo preduzeća je preneto sa kompanije Moeller Gebaudeautomation GmbH, Austria na Eaton Moeller B.V, pa je tako Eaton Moeller B.V. postao jedini vlasnik Preduzeća.

Osnovna aktivnost preduzeća je proizvodnja i prodaja električnih osigurača.

Sedište Preduzeća je u Sremskoj Mitrovici, Rumski drum broj 13 (prethodna lokacija: Zemun, Dobanovački put broj 44).

Na dan 31.12.2008. godine Preduzeće je zapošljavalo 865 radnika (31.12.2007. godine: 462).

2.1. Osnove za prezentaciju

Finansijski izveštaji prezentovani su u dinarima (RSD), domaćoj valuti Preduzeća i sve iskazane numeričke vrednosti predstavljene su u hiljadama dinara (RSD'000), osim ukoliko je drugačije navedeno. Finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa načelom istorijskog troška, osim za finansijske instrumente gde je primenjena fer vrednost.

Preduzeće vodi evidencije i sastavlja finansijske izveštaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srbije i ostalom primenjivom zakonskom regulativom u Republici Srbiji.

U skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji, preduzeća i preduzetnici u Republici Srbiji treba da sastave i prezentuju finansijske izveštaje u skladu sa relevantnim zakonskim i profesionalnim regulativama, koje obuhvataju primenjivi okvir finansijskog izveštavanja („Okvir“), Međunarodne računovodstvene standarde („MRS“), Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja („MSFI“) i interpretacije standarda.

Okvir i MRS primenjivi na dan 31.12.2002. godine, koji su bili osnov za prethodni i tekući Zakon o računovodstvu i reviziji iz 2006. godine, su utvrđeni i objavljeni odlukom 011-00-738-2003-01 Ministra Finansija Republike Srbije od 30.12.2003. godine.

Izmene MRS, kao i novi MSFI i tumačenja izdati od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde i Komiteta za tumačenja međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja nakon odluke ministra finansija su zvanično usvojeni odlukom Ministarstva Finansija Republike Srbije broj 401-00-11/2008-16 o objavljivanju MSFI, a objavljeni u Službenom glasniku Republike Srbije broj 16 dana 12.02.2008. godine.

Izmenjeni ili izdati MSFI i interpretacije standarda nakon ovog datuma nisu prevedeni niti objavljeni, pa stoga nisu bili primenjeni prilikom sastavljanja priloženih finansijskih izveštaja.

Pored toga, priloženi finansijski izveštaji su sastavljeni u formi koja je propisana Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (Službeni glasnik Republike Srbije broj 114/2006), kao i Pravilnikom o izmenama i dopunama pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (Službeni glasnik Republike Srbije broj 119/2008). Navedeni pravilnici su zasnovani na zakonski definisanom potpunom skupu finansijskih izveštaja koji odstupa on onog definisanog u MRS 1 Prikazivanje finansijskih izveštaja. Pored toga, ovi pravilnici odstupaju i od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija predviđenih standardom MRS 1.

2.1. Osnove za prezentaciju (nastavak)

Zbog navedenih odstupanja Preduzeće nije navelo eksplicitnu i bezrezervnu konstataciju o usaglašenosti priloženih finansijskih izveštaja sa propisima svih standarda i tumačenja standarda izdatih od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, koji čine MSFI.

2.2. Značajna računovodstvena prosuđivanja i procene

Procena neizvesnosti

Osnovne pretpostavke vezane za budućnost i druge značajne izvore procene neizvesnosti na dan bilansa stanja, koje nose rizik prouzrokovanja materijalno značajnih korekcija sadašnje vrednosti sredstava i obaveza u toku naredne fiskalne godine, izložene su u nastavku:

Odložena poreska sredstva

Odložena poreska sredstva priznata su na sve neiskorišćene poreske gubitke i poreske kredite do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se neiskorišćeni poreski gubici i krediti mogu iskoristiti. Značajna procena od strane rukovodstva je neophodna da bi se utvrdio iznos odloženih poreskih sredstava koja se mogu priznati, na osnovu perioda nastanka i visine budućih oporezivih dobitaka i strategije planiranja poreske politike. Priznata odložena poreska sredstva nastala od neiskorišćenih poreskih kredita i preneti poreski gubici na dan 31.12.2008. godine iznosili su RSD 117.524 hiljada i RSD 59.934, respektivno. Detalji su predstavljeni u Napomeni 12.

2.3. Pregled značajnih računovodstvenih politika

Kursne razlike

Funkcionalna i izveštajna valuta Preduzeća je Dinar (RSD).

Transakcije izražene u stranoj valuti inicijalno se evidentiraju u funkcionalnoj valuti primenom važećeg kursa na dan transakcije. Monetarna sredstva i obaveze izražene u stranoj valuti preračunavaju se u funkcionalnu valutu primenom važećeg kursa na dan bilansa stanja. Sve kursne razlike priznaju se u bilansu uspeha perioda. Nemonetarne stavke koje se vrednuju po principu istorijskog troška izraženog u stranoj valuti preračunate su po istorijskom kursu važećem na dan inicijalne transakcije. Nemonetarne stavke vrednovane po poštenoj vrednosti izražene u stranoj valuti preračunate su primenom kursa važećeg na dan procene.

Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema su iskazane u visini nabavne vrednosti i/ili procenjene vrednosti umanjene za akumuliranu amortizaciju i nastalo obezvređenje. Nabavnu vrednost čini fakturisana vrednost, uvećana za sve troškove nastale do dovođenja sredstva u odgovarajuće stanje i lokaciju.

Amortizacija se izračunava primenom proporcionalne metode u toku procenjenog korisnog veka upotrebe i to:

Građevinski objekti - 25 godina
Mašine za proizvodnju - 7 godina
Ostala oprema - 4 do 10 godina
IT oprema - 4 godine
Vozila - 5 do 7 godina

Amortizacija se ne obračunava na osnovna sredstva u pripremi dok sredstva nisu spremna za svoju namenu.

2.3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)

Nekretnine, postrojenja i oprema isknjižavaju se iz evidencije po otuđenju ili kada se ne očekuju buduće ekonomske koristi od upotrebe ili otuđenja tog sredstva. Dobici ili gubici po osnovu prodaje ili otpisa osnovnog sredstva (kao razlika između neto prodajne vrednosti i neto knjigovodstvene vrednosti) priznaju se u bilansu uspeha odgovarajućeg perioda.

Troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja koji se direktno odnose na nabavku, izgradnju ili proizvodnju sredstva za koje je potreban duži vremenski period da bi bilo spremno za nameravanu upotrebu, kapitalizuju se i knjiže kao deo nabavne vrednosti tog sredstva.

Svi ostali troškovi pozajmljivanja priznaju se kao rashod perioda u kojem su nastali. Troškovi pozajmljivanja obuhvataju troškove kamata i druge troškove koji nastaju u vezi sa pozajmljivanjem finansijskih sredstava.

Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja koja su nabavljena kapitalizuju se u visini nabavne vrednosti na dan transakcije. Nakon početnog priznavanja, nematerijalna ulaganja se iskazuju u visini nabavne vrednosti umanjene za akumuliranu amortizaciju i nastalo obezvređivanje ukoliko postoji.

Korisni vek upotrebe nematerijalnih sredstava može biti ograničen ili neograničen. Nematerijalna ulaganja sa ograničenim vekom upotrebe se amortizuju tokom korisnog ekonomskog veka i procenjuje se njihovo obezvređenje, onda kada događaji ili promene u okolnostima ukazuju da knjigovodstvena vrednost premašuje njihovu nadoknadivu vrednost. Nematerijalna ulaganja sa neograničenim korisnim vekom upotrebe se godišnje procenjuju za nastala obezvređenja pojedinačno ili na nivou jedinice koja generiše novac. Ova nematerijalna ulaganja se ne amortizuju.

Korisni vek upotrebe nematerijalnih ulaganja Preduzeća je ograničen. Preduzeće primenjuje proporcionalni metod obračuna amortizacije ovih ulaganja pri čemu je korisni vek upotrebe 5 godina.

Dobici ili gubici po osnovu prestanka priznavanja nekog nematerijalnog sredstva, kao razlika između neto prodajne vrednosti i neto knjigovodstvene vrednosti, priznaju se u bilansu uspeha kada su nastali.

Pravo korišćenja zemljišta

Plaćanje naknade za korišćenje gradskog građevinskog zemljišta su zapravo avansna plaćanja zakupa koji se amortizuje u toku lizing perioda u skladu sa očekivanom dinamikom priliva ekonomskih koristi. Lizing period zemljišta je 99 godina.

Obezvređenje nefinansijskih sredstava

Na dan bilansa stanja, Preduzeće procenjuje da li postoje indikacije obezvređivanja nekog sredstva. Ukoliko postoje, Preduzeće formalno procenjuje njegovu nadoknadivu vrednost. Ukoliko se utvrdi da je knjigovodstvena vrednost veća od nadoknadive vrednosti, vrši se umanjeno do nivoa procenjene nadoknadive vrednosti. Nadoknadiva vrednost nekog sredstva ili "jedinice koja generiše novac", ukoliko sredstvo ne generiše gotovinske tokove nezavisno, jednaka je višoj od neto prodajne ili upotrebne vrednosti.

2.3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Zalihe

Zalihe se vrednuju po ceni koštanja ili neto prodajnoj vrednosti, u zavisnosti koja je niža. Troškovi dovođenja proizvoda na postojeću lokaciju i u postojeće stanje priznaju se po sledećim principima:

- Zalihe materijala - nabavna vrednost po principu ponderisane prosečne cene;
- Gotovi proizvodi i nedovršena proizvodnja - troškovi direktnog materijala i direktnog rada i proporcionalno dodeljeni ostali troškovi proizvodnje, na bazi normalnog stepena iskorišćenosti kapaciteta, ne uključujući troškove kamata.

Neto prodajna vrednost je procenjena prodajna cena pod normalnim uslovima poslovanja, umanjena za procenjene troškove finalizacije proizvoda i za procenjene troškove prodaje.

2.3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Finansijska sredstva

Finansijska sredstva su klasifikovana kao finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha, krediti i potraživanja, plsamani koji se drže do dospeća ili kao finansijska sredstva namenjena prodaji.

Finansijska sredstva se priznaju kada Preduzeće ugovornim odredbama postane vezano za ugovor.

Preduzeće određuje klasifikaciju svojih finansijskih sredstava prilikom početnog priznavanja. Finansijska sredstva se početno priznaju po fer vrednosti uvećanoj, u slučaju finansijskih sredstava koja nisu po fer vrednosti kroz bilans uspeha, za direktne troškove transakcije.

Finansijska sredstva Preduzeća uključuju gotovinu i kratkoročne depozite i potraživanja od kupaca i ostala potraživanja.

Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja

Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja evidentiraju se i vrednuju u visini fakturne vrednosti umanjene za ispravku vrednosti nenaplativih potraživanja. Ispravka vrednosti vrši se kada postoje objektivni dokazi da Preduzeće neće biti u mogućnosti da izvrši naplatu. Procena iznosa nenaplativih potraživanja zasniva se na utvrđenim procentima koji se primenjuju na potraživanja razvrstana u odgovarajuće starosne kategorije. Primenjeni procenti se baziraju na istorijskim dokazima o iznosu s tim u vezi nastalih gubitaka. Sumnjiva i sporna potraživanja se otpisuju u trenutku kada se identifikuju.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti prikazani u bilansu stanja obuhvataju gotovinu na računima kod banaka i gotovinu u blagajni. Za svrhu pripreme Izveštaja o novčanim tokovima, gotovina i gotovinski ekvivalenti obuhvataju gore navedene pozicije.

Finansijske obaveze

Finansijske obaveze se početno priznaju po fer vrednosti, uvećanoj u slučaju kredita i pozajmica za direktne troškove transakcije.

Finansijske obaveze Preduzeća uključuju obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze iz poslovanja.

2.3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Prestanak priznavanja finansijskih sredstava i obaveza

Finansijska sredstva

Finansijsko sredstvo (ili, deo finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava) prestaje da se priznaje ukoliko je:

- došlo do isteka prava na priliv novca po osnovu tog sredstva;
- Preduzeće zadržalo pravo na priliv novca po osnovu sredstva ali je preuzelo obavezu da izvrši isplatu po osnovu tog sredstva u punom iznosu bez materijalno značajnog odlaganja trećem licu po osnovu ugovora o prenosu; ili
- Preduzeće izvršilo prenos prava na priliv novca po osnovu sredstva i (a) prenos svih rizika i koristi u vezi sa sredstvom, ili (b) nije niti prenelo, niti zadržalo sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom ali je prenelo kontrolu nad njim.

Finansijske obaveze

Finansijska obaveza prestaje da se priznaje ukoliko je ispunjenje te obaveze izvršeno, ukoliko je obaveza ukinuta ili ukoliko je istekao rok važenja obaveze.

U slučaju gde je postojeća finansijska obaveza zamenjena drugom obavezom prema istom poveriocu ali pod značajno promenjenim uslovima ili ukoliko su uslovi kod postojeće obaveze značajno izmenjeni, takva zamena ili promena uslova tretira se kao prestanak priznavanja prvobitne obaveze sa istovremenim priznavanjem nove obaveze, dok se razlika između prvobitne i nove vrednosti obaveze priznaje u bilansu uspeha.

Penzijske i ostale naknade zaposlenima

Kratkoročne naknade zaposlenima

Preduzeće obračunava i plaća doprinose za penziju i zdravstveno osiguranje i doprinose za osiguranje u slučaju nezaposlenosti po stopama utvrđenim zakonom na bazi bruto zarada zaposlenih. Troškovi doprinosa priznaju se u bilansu uspeha u istom periodu kao i troškovi zarada na koje se odnose. Preduzeće nema dodatnih obaveza za naknade zaposlenima po ovom osnovu.

Naknade zaposlenima nakon prekida radnog odnosa

U skladu sa Zakonom o radu Preduzeće ima obavezu isplate naknade zaposlenima prilikom odlaska u penziju u iznosu od 3 prosečne bruto mesečne zarade ostvarene u Republici Srbiji u mesecu koji prethodi mesecu odlaska u penziju.

Ne vrši se aktuarska procena kako bi se odredila sadašnja vrednost gore definisanih obaveza naknade zaposlenima i u pratećim finansijskim izveštajima nema rezervisanja po tom osnovu.

Priznavanje prihoda

Prihodi se priznaju do iznosa očekivanih ekonomskih koristi za Preduzeće, pod uslovom da se taj iznos može pouzdano izmeriti. Prihodi se mere po fer vrednosti očekivanih primanja, isključujući diskonte, rabate, i druge takse i poreze.

Prihodi od prodaje proizvoda i robe se priznaju u trenutku prelaska vlasništva i značajnih rizika vezanih za dati proizvod sa kupca na prodavca, pod pretpostavkom da se iznos prihoda može pouzdano izmeriti.

2.3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Ostali prihodi i rashodi

Troškovi održavanja, popravki i zamene evidentiraju se u bilansu uspeha u trenutku kada nastanu. Troškovi rekonstrukcije i unapređenja, koji menjaju kapacitet ili svrhu stalnih sredstava dodaju se na vrednost stalnih sredstava.

Ostali poslovni prihodi i rashodi priznaju se po principu razgraničenja.

Porezi

Tekući porezi

Tekuća poreska sredstva i obaveze za tekuću i prethodnu godinu vrednovana su u iznosu za koji se očekuje da će biti povraćen odnosno plaćen nadležnim poreskim organima. Primenjene poreske stope korišćene pri obračunu tekućih poreskih sredstava i obaveza su propisane poreskim propisima primenljivim na dan ili nakon datuma bilansa stanja.

Tekući porez na dobit koji se odnosi na stavke prethodno priznate direktnim knjiženjem na poziciji kapitala priznaju se u kapitalu a ne u bilansu uspeha.

Odloženi porezi

Odloženi porezi na dobit se obračunavaju po metodi obaveza na sve privremene razlike na dan bilansa stanja između sadašnje vrednosti sredstava i obaveza u finansijskim izveštajima i njihove vrednosti za svrhe oporezivanja.

Odložene poreske obaveze priznaju se na sve oporezive privremene razlike, izuzev:

- ukoliko odložene poreske obaveze proističu iz inicijalnog priznavanja „goodwill-a“ ili sredstava i obaveza u transakciji koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit niti na oporezivu dobit ili gubitak; i
- na oporezive privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima gde se trenutak ukidanja privremene razlike može kontrolisati i izvesno je da privremena razlika neće biti ukinuta u doglednom vremenskom roku.

Odložena poreska sredstva priznaju se na sve oporezive privremene razlike i prenos neiskorišćenih poreskih kredita i poreskih gubitaka, do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve oporezive privremene razlike, preneti neiskorišćeni poreski krediti i neiskorišćeni poreski gubici mogu iskoristiti, izuzev:

- ukoliko su odložena poreska sredstva koja se odnose na privremene razlike nastala iz inicijalnog priznavanja sredstava ili obaveza u transakciji koja nije poslovna kombinacija i, u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit niti na oporezivu dobit ili gubitak; i
- na oporezive privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima odložena poreska sredstva mogu se priznati samo do mere do koje je izvesno da će privremene razlike biti ukinute u doglednoj budućnosti i da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve privremene razlike mogu iskoristiti.

Knjigovodstvena vrednost odloženih poreskih sredstava preispituje se na dan svakog bilansa stanja i umanjuje do mere do koje više nije izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se ukupna vrednost ili deo vrednosti odloženih poreskih sredstava može iskoristiti. Odložena poreska sredstva koja nisu priznata procenjuju se na dan svakog bilansa stanja i priznaju do mere do koje je postalo izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

2.3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Porezi (nastavak)

Odloženi porezi (nastavak)

Odložena poreska sredstva i obaveze izračunavaju se primenom poreske stope za koju se očekuje da će biti efektivna u godini ostvarenja poreskih olakšica, odnosno izmirenja odloženih poreskih obaveza a na bazi zvaničnih poreskih stopa i propisa na dan ili nakon datuma bilansa stanja.

Odloženi porez na dobit koji se odnosi na stavke prethodno priznate direktnim knjiženjem na poziciji kapitala priznaje se u kapitalu a ne u bilansu uspeha. Odložena poreska sredstva i odložene poreske obaveze mogu se prikazati u prebijenom iznosu ukoliko postoji zakonom definisano pravo da se u prebijenom iznosu prikazuju tekuća poreska sredstva i tekuće poreske obaveze i ukoliko se odloženi porezi odnose na istog poreskog obveznika i na istu poresku jurisdikciju.

2.4. Finansijska kriza

Finansijska kriza koja potiče iz SAD u toku prethodne godine ima nepovoljan uticaj na globalnu ekonomiju sa dalekosežnim posledicama koje su očigledne po značajnom padu cena akcija u svetu, smanjenju kreditiranja uključujući interbankarsko kreditiranje, neuspehu velikih finansijskih institucija i smanjenom poverenju potrošača.

Uprkos udruženim snagama vlada širom sveta da obuzdaju krizu, budućnost globalne ekonomije i povratak stanju pre krize ostaje neizvestan.

Značajan uticaj krize je evidentan u Srbiji takodje, gde su poslovanja preduzeća i finansijski planovi kao i vrednosti sredstava značajno pogođeni.

Na osnovu svega navedenog, ovi finansijski izveštaji su pripremljeni na osnovu tekućih okolnosti koje uključuju činjenice poznate Preduzeću, i procene i pretpostavke koje se smatraju prikladne. One, ipak, mogu biti značajno pod uticajem budućih događaja.

3. Ispravka greške

Preduzeće je ponovo iskazalo uporedne vrednosti u finansijskim izveštajima za godinu koja se završila 31.12.2008. zbog ispravke grešaka identifikovanih posle eksterne revizije i izdavanja kvalifikovanog mišljenja na finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31.12.2007.

Usaglašavanje se odnosi na činjenicu da je tokom 2007. godine Preduzeće apliciralo Ministarstvu ekonomije i dobilo novčanu donaciju za "green field" investiciju u iznosu od EUR 520.000 ili RSD 41.203 hiljada. Ipak, Preduzeće nije priznalo ovaj iznos kao primljeni ili donirani prihod u pratećim finansijskim izveštajima za godinu koja se završila 31.12.2007. Uzimajući u obzir da je Preduzeće uspelo da ispuni sve uslove za dobijanje ove donacije do 31.12.2007. godine, priliv novčanih sredstava je bio izvestan do dana bilansa stanja. U skladu sa prethodnom činjenicom, po završetku odnosne poslovne godine, Preduzeće je korigovalo uporedne podatke u bilansu stanja i bilansu uspeha, a što je rezultat ispravke gore pomenute greške iz prethodne godine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31.12.2008. (nastavak)

4. Prihodi od prodaje

<i>u RSD '000</i>	<u>2008</u>	<u>2007</u>
<i>Prihodi od prodaje proizvoda</i>		
Ino tržište	2.205	-
Domaće tržište	58.380	2.374
Ino tržište - povezane strane (Napomena 21)	<u>2.413.619</u>	<u>825.021</u>
	<u>2.474.204</u>	<u>827.395</u>
<i>Prihodi od prodaje robe</i>		
Domaće tržište	164.481	164.079
Ino tržište	<u>3.575</u>	<u>2.980</u>
	<u>168.056</u>	<u>167.059</u>
Povećanje vrednosti zaliha učinaka, neto	<u>14.121</u>	<u>24.548</u>
Ostali poslovni prihodi (Napomena 3)	-	41.203
Ukupno prihodi od prodaje	<u>2.656.381</u>	<u>1.060.205</u>

5. Nabavna vrednost prodate robe

<i>RSD'000</i>	<u>2008</u>	<u>2007</u>
Nabavna vrednost prodate robe - domaći kupci	109.416	115.597
Nabavna vrednost prodate robe - reexport	-	1.557
Ukupno Nabavna vrednost prodate robe	<u>109.416</u>	<u>117.154</u>

6. Troškovi materijala

<i>RSD'000</i>	<u>2008</u>	<u>2007</u>
Materijal za izradu proizvoda	1.631.541	664.678
Troškovi ostalog materijala (režijskog)	45.550	23.388
Troškovi goriva i energije	8.767	5.453
Ukupno Troškovi materijala	<u>1.685.858</u>	<u>693.519</u>

7. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

<i>RSD'000</i>	<u>2008</u>	<u>2007</u>
Troškovi zarada i naknada zarada, bruto	288.883	110.959
Troškovi poreza i doprinosa na zarade na teret Poslodavca	51.410	19.811
Troškovi naknada po ugovoru o delu	3.303	3.107
Ostali lični rashodi i naknade	<u>24.509</u>	<u>10.936</u>
Ukupno troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	<u>368.105</u>	<u>144.813</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31.12.2008. (nastavak)

8. Troškovi amortizacije i rezervisanja

<i>RSD'000</i>	<u>2008</u>	<u>2007</u>
Amortizacija nematerijalnih ulaganja (Napomena 13.1)	163	126
Amortizacija osnovnih sredstava (Napomena 13.2)	29.700	15.227
Ukupno amortizacija	<u>29.863</u>	<u>15.353</u>

9. Ostali poslovni rashodi

<i>RSD'000</i>	<u>2008</u>	<u>2007</u>
Troškovi carine	73.163	41.139
Troškovi transporta	2.980	1.697
Troškovi špedicije	4.797	2.100
SAP licenca	11.636	14.652
Troškovi zakupnina	3.682	5.448
Troškovi ostalih profesionalnih usluga	1.977	4.683
Troškovi menadžment usluga	3.276	3.186
Troškovi revizije	4.423	2.960
Troškovi konsultantskih usluga	6.220	273
Troškovi održavanja	2.885	3.449
Troškovi sajmovi	3.066	2.460
Troškovi reklame i propagande	4.262	3.734
Troškovi reprezentacije	4.548	3.644
Troškovi osiguranja	1.220	1.599
Troškovi platnog prometa	2.416	997
Troškovi poreza i naknada	2.693	1.423
Troškovi komunalnih usluga	815	349
Troškovi poštanskih usluga	3.619	2.860
Troškovi ostalih usluga	2.738	519
Ukupno Ostali poslovni rashodi	<u>140.416</u>	<u>97.172</u>

10. Finansijski prihodi i rashodi

<i>RSD'000</i>	<u>2008</u>	<u>2007</u>
Pozitivne kursne razlike	83.585	20.533
Prihodi od kamata	549	255
Ukupno finansijski prihodi	<u>84.134</u>	<u>20.788</u>
Negativne kursne razlike	142.744	17.664
Rashodi kamata	1	1
Ukupno finansijski rashodi	<u>142.745</u>	<u>17.665</u>
Finansijski (rashodi)/prihodi, neto	<u>(58.611)</u>	<u>3.123</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31.12.2008. (nastavak)

11. Ostali prihodi i rashodi, neto

<i>RSD'000</i>	<u>2008</u>	<u>2007</u>
Viškovi materijala	3.036	2.711
Viškovi robe	1.444	1.866
Viškovi nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda	2.576	706
Ostali prihodi	2.897	971
Refundacije drugih troškova	2.989	5
Ukupno ostali prihodi	<u>12.942</u>	<u>6.259</u>
Škart u proizvodnji	42.878	13.081
Manjak materijala	3.000	2.332
Manjak nedovršene proizvodnje	1.590	650
Manjak robe	1.491	1.666
Naknadno odobren rabat kupcima	3.972	1.345
Sponzorstva i donatorstva	768	1.063
Ostali rashodi	2.156	-
Ukupno ostali rashodi	<u>55.855</u>	<u>20.137</u>
Ostali rashodi, neto	<u>(42.913)</u>	<u>(13.878)</u>

12. Porez na dobit

Osnovne komponente poreza na dobit za 2008. i 2007. godinu su sledeće:

<i>RSD'000</i>	<u>2008</u>	<u>2007</u>
Tekući porez na dobit	-	-
Odloženi poreski rashodi	335	(283)
Porez na dobit, neto prikazan u bilansu uspeha	<u>335</u>	<u>(283)</u>

Usklađivanje poreskog rashoda obračunatog na dobit iz poslovanja pre oporezivanja po zakonskoj stopi poreza na dobit, i poreskog rashoda po efektivnoj poreskoj stopi Preduzeća za 2008. godinu dato je kao što sledi:

<i>RSD'000</i>	<u>2008</u>
Dobit pre oporezivanja	221.199
Porez po zvaničnoj poreskoj stopi od 10%	22.120
Rashodi koji se ne priznaju u poreske svrhe	369
Poreski krediti novozaposlenima	(22.489)
Prihodi koji se ne priznaju u poreske svrhe	(335)
Po efektivnoj poreskoj stopi od 0.15%	<u>(335)</u>

Obzirom da je Preduzeće iskazalo gubitak u poreskom bilansu za 2007. godinu, nije imalo obavezu plaćanja poreza na dobit za tu godinu

Poreske knjige i evidencije preduzeća za 2008. i 2007. godinu nisu bile predmet kontrole poreskih organa.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31.12.2008. (nastavak)

12. Porez na dobit (nastavak)

Odloženi poreski prihod

Odloženi poreski prihod u iznosu od RSD 335 hiljada, (2007: RSD 283 hiljada odloženih poreskih rashoda) u celini potiču od privremenih razlika između neto vrednosti nekretnina, postrojenja i opreme u priloženim finansijskim izveštajima i vrednosti tih sredstava koja je priznata za poreske svrhe.

Na dan 31.12.2008. godine, Preduzeće je imalo poreske kredite po osnovu ulaganja u osnovna sredstva u iznosu od RSD 117.524 hiljada. Ovi poreski krediti mogu se iskoristiti za smanjenje obračunatih poreza do visine 50% obračunatih poreza u budućim obračunskim periodima, tj. iznos od RSD 74.844 hiljada do kraja 2017. godine ili iznos od RSD 42.680 hiljada do kraja 2018. godine. Na dan bilansa stanja, preneti poreski gubici iznose 59.334 hiljada. Ovi gubici se mogu iskoristiti za umanjenje budućih poreskih dobitaka u budućim periodima, tj. iznos od RSD 39,765 hiljada do kraja 2017. godine i iznos od RSD 19,569 hiljada do kraja 2018. godine. Obzirom da je Preduzeće procenilo da je vrlo neizvesno da će se ovi poreski krediti i poreski gubici iskoristiti u budućim obračunskim periodima, odložena poreska sredstva nisu priznata po tim osnovama na dan 31.12.2008. godine.

13.1. Nematerijalna ulaganja

Promene na nematerijalnim ulaganjima u 2008. i 2007. godini mogu se prikazati na sledeći način:

<i>RSD '000</i>	<i>Softver i softverske licence</i>	<i>Pravo korišćenja zemljišta</i>	<i>Ukupno</i>
<i>Nabavna vrednost:</i>			
Na dan 01.01.2007. godine	62	5.079	5.141
Nabavke	846	1.292	2.138
Na dan 31.12.2007. godine	908	6.371	7.279
Nabavke	579	-	579
Na dan 31.12.2008. godine	1.487	6.371	7.858
<i>Akumulirana amortizacija:</i>			
Na dan 01.01.2007. godine	3	8	11
Amortizacija za godinu (Napomena 8)	67	59	126
Na dan 31.12.2007. godine	70	67	137
Amortizacija za godinu (Napomena 8)	99	64	163
Na dan 31.12.2008. godine	169	131	300
<i>NETO SADAŠNJA VREDNOST</i>			
Na dan 31.12.2008. godine	1.318	6.240	7.558
Na dan 31.12.2007. godine	838	6.304	7.142

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31.12.2008. (nastavak)

13.2. Nekretnine, postrojenja i oprema

Promene na nekretninama, postrojenju i opremi tokom 2008. i 2007. godine mogu se prikazati na sledeći način:

<i>RSD '000</i>	<i>Zgrade</i>	<i>Oprema</i>	<i>Sredstva u pripremi</i>	<i>Ukupno</i>
NABAVNA VREDNOST				
Na dan 01.01.2007. godine	208	84.557	68	84.833
Nabavke	-	-	123.309	123.309
Prenos	93.844	29.533	(123.377)	-
Na dan 31.12.2007. godine	94.052	114.090	-	208.142
Nabavke	60.083	5.522	55.897	121.502
Prenos	-	55.897	(55.897)	-
Prodaja i rashodovanje	-	(1.010)	-	(1.010)
Na dan 31.12.2008. godine	154.135	174.499	-	328.634
AKUMULIRANA AMORTIZACIJA				
Na dan 01.01.2007. godine	4	7.152	-	7.156
Amortizacija (Napomena 8)	321	14.906	-	15.227
Na dan 31.12.2007. godine	325	22.058	-	22.383
Amortizacija (Napomena 8)	5.372	24.328	-	29.700
Otpis i rashod	-	(472)	-	(471)
Na dan 31.12.2008. godine	5.697	45.914	-	51.611
NETO SADAŠNJA VREDNOST				
Na dan 31.12.2008. godine	93.727	92.032	-	185.759
Na dan 31.12.2007. godine	148.438	128.585	-	277.023

14. Zalihe

<i>RSD'000</i>	<i>31.12.2008.</i>	<i>31.12.2007.</i>
Sirovine	38.269	22.446
Nedovršena proizvodnja	52.990	19.789
Gotovi proizvodi	5.197	21.538
Roba	12.809	15.142
Dati avansi dobavljačima za nabavku zaliha	1.488	11
Ukupno zalihe	110.753	78.926

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31.12.2008. (nastavak)

15. Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja

<i>RSD'000</i>	<u>31.12.2008</u>	<u>31.12.2007</u>
Kupci - povezana pravna lica	604.871	110.373
Kupci u zemlji	42.085	44.076
Kupci u inostranstvu	6.070	1.098
Ukupno kupci, bruto	653.026	155.547
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	<i>(151)</i>	<i>-</i>
Ukupno kupci, neto	652.875	155.547
Ostala potraživanja	22.468	41.623
Ukupno kupci i ostala potraživanja	675.343	197.170

Rokovi i uslovi obavljanja transakcija sa povezanim stranama, prikazani su u Napomeni 21.

Nedospela potraživanja od kupaca su beskamatna sa rokom dospeća do 45-60 dana.

Ostala potraživanja Preduzeća na dan 31.12.2008. godine u celini predstavljaju primanja od Ministarstva ekonomije za „green field“ investicije u iznosu od RSD 22.648 hiljada (31.12.2007. godine: RSD 41.203 hiljada). Detalji su prikazani u okviru Napomene 3 priloženih finansijskih izveštaja.

Na dan 31.12.2008. godine potraživanja od kupaca u iznosu od RSD 151 hiljada (31.12.2007. godine: RSD 0) su u celini ispravljena i u celosti predviđena.

Na dan 31.12.2008. i 31.12.2007. godine starosna struktura potraživanja od kupaca bila je sledeća:

<i>RSD'000</i>	Ukupno	<i>Nedospela potraživanja i potraživanja ispod 30 dana</i>	<u>Dospela a neobezvređena potraživanja</u>			
			<u>< 30 dana</u>	<u>30-60 dana</u>	<u>60-120 dana</u>	<u>> 120 dana</u>
2008	652.875	611.813	39.014	1.056	891	101
2007	155.547	93.098	59.756	2.129	250	314

16. Gotovinski ekvivalenti i gotovina

<i>RSD'000</i>	<u>31.12.2008</u>	<u>31.12.2007</u>
Tekući računi u domaćoj valuti	34.290	1.783
Devizni računi	29	41
Ostala gotovina	186	136
Ukupno gotovina i gotovinski ekvivalenti	34.505	1.960

Gotovina na tekućem računu u domaćoj valuti i na deviznom računu nije kamatonosna.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31.12.2008. (nastavak)

---

17. Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgraničenja

<i>RSD'000</i>	<u>31.12.2008</u>	<u>31.12.2007</u>
PDV plaćen pri uvozu	-	6.633
Potraživanja za PDV	15.119	47.621
Ostali unapred plaćeni troškovi	400	330
Ukupno PDV i Aktivna Vremenska razgraničenja	<u>15.519</u>	<u>54.584</u>

Potraživanja za PDV nisu kamatonosna i njihova ročnost je generalno 45 dana.

18. Kapital

Dana 17.12.2008. godine vlasnik je donelo odluku da poveća osnovni kapital Preduzeća. Tekuće obaveze prema vlasniku su pretvorene u udeo u kapitalu u iznosu od EUR 3.765.011. Povećanje kapitala se u potpunosti sastoji od nenovčanog kapitala i isti je registrovan u Agenciji za Privredne registre Republike Srbije na dan odluke o njegovom povećanju.

Od 31.12.2008. ukupan udeo vlasnika iznosi EUR 4.315.011 ili RSD 377.583 hiljada.

19. Obaveze iz poslovanja

<i>RSD'000</i>	<u>31.12.2008</u>	<u>31.12.2007</u>
Dobavljači povezana pravna lica	527.370	499.294
Dobavljači u zemlji	4.633	15.120
Dobavljači u inostranstvu	115	103
Ukupno obaveze iz poslovanja	<u>532.118</u>	<u>514.517</u>

Uslovi i rokovi vezani za povezana pravna lica nalaze se u okviru Napomene 21.

Obaveze iz poslovanja nisu kamatonosne i prosečna ročnost je od 15-30 dana.

20. Ostale kratkoročne obaveze i pasivna vremenska razgraničenja

<i>RSD'000</i>	<u>31.12.2008</u>	<u>31.12.2007</u>
Obaveze za zarade	29.769	16.185
Unapred obračunati troškovi	12.067	2.875
Ukupno kratkoročne obaveze i PVR	<u>41.836</u>	<u>19.060</u>

Na dan bilansa stanja, obaveze za zarade se u celini odnose na mesec decembar 2008. godine i odnosne su u celini plaćene 12.01.2009. godine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE Za godinu završenu 31.12.2008. (nastavak)

21. Povezane strane

Kao što je objašnjeno u Napomeni 1 uz priložene finansijske izveštaje, u skladu sa Ugovorom o preuzimanju zaključenim 31.12.2008. Eaton Moeller B.V postaje jedini vlasnik Preduzeća umesto Moeller Gebaudeautomation GmbH, Austria.

Matično preduzeće je EATON Korporacija, SAD. Ostala povezana lica uključuju entitete u okviru Eaton Moeller Grupe.

Ukupan iznos transakcija za relevantnu fiskalnu godinu (uključujući otvorena salda na dan 31.12.2008.) koje su zasnovane sa ostalim kompanijama u okviru Eaton Moeller Grupe predstavljena su u nastavku:

RSD '000	Godina	Prodaja povezanim licima	Nabavke od povezanih lica	Potraživanja od povezanih lica	Obaveze prema povezanim licima
Moeller GebaudeAutomation Schrems, Austrija	2008	2.413.619	1.790.013	604.871	496.068
	2007	825.021	766.122	110.372	469.720
Moeller Elektrotehnika, Češka Republika	2008	-	108.584	-	29.787
	2007	-	134.611	-	29.574
Moeller GmbH, Bon	2008	-	1.865	-	1.497
	2007	-	-	-	-
Eaton Limited Glazgov	2008	-	99	-	18
	2007	-	-	-	-
Ukupno	2008	2.413.619	1.900.561	604.871	527.370
	2007	825.021	900.733	110.372	499.294

22. Ciljevi i politike upravljanja finansijskim rizicima

Aktivnosti kojima se Preduzeće bavi izlažu ga raznim finansijskim rizicima. Ovi rizici uključuju tržišni rizik, kreditni rizik, kao i rizik likvidnosti. Preduzeće ne koristi izvedene finansijske instrumente ili ostale oblike hedžinga protiv ovih rizika zbog nerazvijenosti finansijskog tržišta u kojem Preduzeće posluje. Banke u Republici Srbiji su u procesu početne ponude izvedenih finansijskih instrumenata preduzećima.

Politike upravljanja svakim od navedenih rizika su objašnjene u daljem tekstu.

Tržišni rizik

Tržišni rizik obuhvata rizik da će fer vrednost budućih gotovinskih priliva po osnovu finansijskih instrumenata varirati zbog promena tržišnih uslova, poput kamatne stope i deviznih kurseva.

Izuzev koncentracije rizika promene deviznih kurseva, Preduzeće nije značajno izloženo ostalim tržišnim rizicima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31.12.2008. (nastavak)

---

22. Ciljevi i politike upravljanja finansijskim rizicima (nastavak)

Tržišni rizik (nastavak)

Rizik promene deviznih kurseva

Rizik promene deviznih kurseva nastaje po osnovu monetarnih stavki finansijskih instrumenata izraženih u valuti koja nije funkcionalna valuta Preduzeća.

Rizik promene deviznog kursa EUR-a u odnosu na RSD utiče na gotovinu i gotovinske ekvivalente, potraživanja od kupaca i obaveze prema dobavljačima. U odsustvu aktivnog finansijskog tržišta, Preduzeće nije u mogućnosti da koristi finansijske instrumente hedžinga da bi se zaštitilo od izloženosti riziku promene kurseva valuta.

Na dan 31.12.2008. i 31.12.2007. godine knjigovodstvene vrednosti finansijskih sredstava i obaveza Preduzeća u stranoj valuti prikazane su u sledećoj tabeli:

RSD'000	Sredstva		Obaveze	
	31.12.2008	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2007
EUR	610.971	111.512	527.484	500.466

Analiza osetljivosti na promene kurseva valuta

Naredna tabela ilustruje osetljivost dobiti Preduzeća pre oporezivanja na razumno moguće promene kursa EUR-a. sa pretpostavkom da su ostale promenljive konstante:

	<i>Promena kursa EUR</i>	<i>Efekat na dobit pre oporezivanja</i>
2008	12%	10.032
2007	10%	(38.895)

Iznosi prikazani u analizi osetljivosti su procene budućeg rizika promene kurseva valuta pretpostavljajući određene tržišne uslove. Stvarni budući pokazatelji mogu biti materijalno drugačiji od projektovanih rezultata zbog neizvesnosti globalnog odnosno lokalnog finansijskog tržišta.

Kreditni rizik

Kreditni rizik obuhvata rizik da dužnici neće izmiriti svoje obaveze po osnovu finansijskih instrumenata ili ugovora, što dovodi do finansijskih gubitaka. Preduzeće je izloženo kreditnom riziku iz redovnog poslovanja (uglavnom po osnovu potraživanja od kupaca).

Kreditni rizik koji se odnosi na potraživanja od kupaca

Kreditnim rizikom po osnovu potraživanja od kupaca se upravlja u skladu sa ustanovljenim politikama, procedurama i kontrolama Preduzeća. Kreditni limiti su određeni za sve kupce na osnovu interno određenih kriterijuma. Kreditna sposobnost kupca se procenjuje na osnovu detaljne kreditne analize. Na dan 31.12.2008. godine, Preduzeće je imalo 15 kupca (2007: 10 kupaca) sa pojedinačnim dugovanjima od preko RSD 1 milion, koja su predstavljala oko 99% ukupnih potraživanja (2007: 94%). Preduzeće je imalo 6 kupaca (2007: 5 kupaca) sa pojedinačnim dugovanjima od preko RSD 3 miliona, koja su predstavljala oko 96% ukupnih potraživanja (2007: 87%).

22. Ciljevi i politike upravljanja finansijskim rizicima (nastavak)

Kreditni rizik (nastavak)

Kreditni rizik koji se odnosi na potraživanja od kupaca (nastavak)

Konačno, Preduzeće je imalo 1 kupca, a to je povezano lice, prema kome je imalo potraživanja preko RSD 600 miliona, a što predstavlja 93% ukupnih potraživanja (2007: 1 kupac sa dugovanjem preko RSD 110 miliona, a iznos predstavlja 71% ukupnih potraživanja od kupaca).

Rizik likvidnosti

Krajnja odgovornost za upravljanje rizikom likvidnosti leži na bordu direktora u čijoj nadležnosti su kratkoročne, srednjoročne i dugoročne potrebe za finansiranjem Preduzeća.

Cilj Preduzeća je da održi ravnotežu između kontinuiteta finansiranja i fleksibilnosti kroz upotrebu prekoračenja na računima, kredita od banaka i povezanih strana, kao i kroz stalno praćenje predviđenih i stvarnih novčanih tokova.

Na dan 31.12.2008. godine. 100% dugovanja Preduzeća dospeva u naredna 3 meseca (31.12.2007 godine: 100%).

Rizik fer vrednosti

Finansijska sredstva i obaveze priznaju se u bilansu stanja inicijalno u visini nabavne vrednosti, a kasnije u nivou njihove fer vrednosti. Fer vrednost finansijskih instrumenata se utvrđuje u skladu sa relevantnim tržišnim informacijama, ukoliko postoje. Rukovodstvo Preduzeća veruje da se iskazana vrednost finansijskih instrumenata u prezentovanim finansijskim izveštajima na dan 31.12.2008. godine i 31.12.2007. godine značajno ne razlikuje od njihove fer vrednosti.